

	Negendaagse Leergang Palliatieve Zorg Verpleegkundig Specialisten & Physician Assistants najaar 2026 Lesdag 1; dinsdag 1 september 2026 <i>Versie 10-7-2026</i>
09.30	Welkom & Registratie Dagcoördinator dag 1 Sylvia Verhage, Sabine op 't Hoog en Anita Geertsema
10.00-11.00	Welkomstwoord en samenstelling leerteams
11.00-13.00	Inleiding in de palliatieve zorg: proactieve zorgplanning en palliatief redeneren Sylvia Verhage MANP, verpleegkundig specialist AGZ V&VN
13.00-13.45	Lunch
13.45-15.15	Symptoom Management (SM) 1 Pijn deel 1 Marianne Leenders, anesthesioloog-pijnspecialist, consultatieteam ondersteunende en palliatieve Zorg UMC Utrecht
15.15-17.00	SM2 Tractus digestivus deel 1 Alexander de Graeff, consulent palliatieve zorg Palliatieteam Midden Nederland en hospice arts Hospice Demeter De Bilt
17.00	Afsluiting

	Leergang Palliatieve Zorg voor Verpleegkundig Specialisten & Physician Assistants Lesdag 2; dinsdag 22 september 2026
09.15	Welkom & Registratie Dagcoördinator dag 2 Gertruud van der Werff
09.30-09.45	Presentatie casuïstiek leerteam 1
09.45-11.45	SM3 Dyspnoe en Patiëntengroep (PG) 1 COPD Dr. Judith Herder, longarts Meander Medisch Centrum Amersfoort
11.45-12.45	Sociaal domein: zorg voor naasten en nabestaanden Marcella Tam, projectleider 'Oog voor naasten' LUMC Leiden
12.45-13.30	Lunch
13.30-15.00	PG 2 Hartfalen Joke van Driel MSc, verpleegkundig specialist AGZ Jeroen Bosch Ziekenhuis Den Bosch
15.00-17.00	PG3 De Oncologische patiënt deel 1 Annette van der Velden, internist-oncoloog Martini Ziekenhuis Groningen
17.00	Afsluiting

	Leergang Palliatieve Zorg voor Verpleegkundig Specialisten & Physician Assistants Lesdag 3; dinsdag 6 oktober 2026
09.15	Welkom & Registratie Dagcoördinator dag 3 Dianna Lijst
09.30-09.45	Presentatie casuïstiek leerteam 2
09.45-11.00	PG4 De Oncologische patiënt deel 1 Radiotherapie in de palliatieve fase Prof. dr. Yvette van der Linden, hoogleraar palliatieve geneeskunde en radiotherapeut LUMC Leiden
11.00-12.30	Communicatie: praten over het levenseinde Marieke Ausems, huisarts Tienhoven en kaderarts palliatieve zorg
12.30-13.30	Lunch
13.30-14.45	Morele dilemma's Malene van Schaik, ethicus afdeling Ethiek Recht en Humaniora Amsterdam UMC
14.45-16.15	SM4 Pijn deel 2: casuïstiek pijnanamnese, neuropathische pijn en invasieve technieken Michel Wagemans, anesthesioloog en pijnspecialist Reinier de Graaf Gasthuis Delft
16.15	Afsluiting

	Leergang Palliatieve Zorg Verpleegkundig Specialisten Lesdag 4; dinsdag 27 oktober 2026
09.15	Welkom & Registratie Dagcoördinator dag 4 <i>Geen dagcoördinator: Sylvia regelt dit met de sprekers</i>
09.30-11.30	Zorg voor de professional Ronald Peppel, CC Zorgadviseurs
11.30-12.30	Theorie Communicatieve vaardigheden o.b.v. trainers Samantha Maes en Matthias Quadekker
12.30-13.15	Lunch
13.15-16.30	Interactief in groepen: oefenen consultatievaardigheden o.b.v. trainers Samantha Maes en Matthias Quadekker
16.30	Afsluiting
17.30	Buffet

	Leergang Palliatieve Zorg voor Verpleegkundig Specialisten Lesdag 5; woensdag 28 oktober 2026
09.15	Welkom & Registratie Dagcoördinator dag 5 Ginette Hesselmann
09.30-10.30	Onderzoek in de palliatieve fase Dr. Wendy Oldenmenger, universitair docent en coördinator verpleegkundig oncologisch onderzoek Erasmus MC Rotterdam
10.30-12.30	Wat is consultatie? De organisatie en werkwijze van het consultatieteam & rol als consulent palliatieve zorg Jeroen Joosten, senior adviseur palliatieve zorg PZNL en Ginette Hesselmann MANP, verpleegkundig specialist AGZ UMC Utrecht
12.30-13.30	Lunch
13.30-16.45	De consultbespreking: het MDO In een multidisciplinaire setting worden diverse complexe casuïstieken interactief besproken met vooropgestelde leervragen van de deelnemers. Casuïstiek wordt door de deelnemers aangeleverd en zij participeren in de consultbespreking. Er wordt gewerkt in twee groepen. Participanten MDO-bespreking: internist-oncoloog, geriater, huisarts, specialist ouderengeneeskunde en geestelijk verzorger. Groep 1 • Esli Jongen, geestelijk begeleider in het UMCU, hospice C'est La Vie en eerstelijns (kinder-)palliatieve zorg • Alexander de Graeff Alexander de Graeff, consulent palliatieve zorg Palliatieteam Midden Nederland en hospice arts Hospice Demeter De Bilt • Marieke Ausems, huisarts Tienhoven en kaderarts palliatieve zorg Groep 2 • Bart de Heij, internist-oncoloog en lid transmuraal Palliatief Advies team Jeroen Bosch Ziekenhuis 's Hertogenbosch • Patricia van Mierlo, klinisch geriater en consulent Palliatief Advies Team Rijnstate Ziekenhuis Arnhem • Gereliza Luijendijk, specialist ouderengeneeskunde Hospice IJsselstein en Woonzorgcentrum De Schutse Lopik
16.45	Afsluiting

	Leergang Palliatieve Zorg voor Verpleegkundig Specialisten & Physician Assistants Lesdag 6; dinsdag 17 november 2026
9.15	Welkom & Registratie Dagcoördinator dag 6 Annemiek van Seggelen
09.30-09.45	Presentatie casuïstiek leerteam 3
09.45-11.15	SM5 Tractus digestivus deel 2 Alexander de Graeff, consulent palliatieve zorg Palliatieteam Midden Nederland en hospice arts Hospice Demeter De Bilt
11.15-12.45	De weg naar het sterven Alexander de Graeff, consulent palliatieve zorg Palliatieteam Midden Nederland en hospice arts Hospice Demeter De Bilt
12.45-13.30	Lunch
13.30-15.00	Existentiële thematiek en Hoop Prof. Dr. Erik Olsman, Hoogleraar Geestelijke Verzorging Protestantse Theologische Universiteit Amsterdam
15.00-16.30	Verslavingsproblematiek in de palliatieve zorg Jozanneke Briek MSc, Verpleegkundig specialist GGZ Buurtzorg Emmen
16.30	Afsluiting

	Leergang Palliatieve Zorg voor Verpleegkundig Specialisten & Physician Assistants Lesdag 7; dinsdag 1 december 2026
09.15	Welkom & Registratie Dagcoördinator dag 7 Jenske Geerling
09.30-9.45	Presentatie casuïstiek leerteam 4
09.45-11.30	PG5 De Neurologische patiënt Dr. Ingeborg Bosma, neuroloog UMC Groningen
11.30-13.00	PG6 Psychiatrie en palliatieve zorg Jacqueline Hovens, psychiater en kaderarts Leiden UMC
13.00-13.45	Lunch
13.45-15.15	Farmacologie: veel gebruikte medicatie Dr. Evelien Kuip, internist-oncoloog Radboudumc Nijmegen
15.15-16.45	PG7 Patiënt met dementie Patricia van Mierlo, klinisch geriater en consulent Palliatief Advies Team Rijnstate Ziekenhuis Arnhem
16.45	Afsluiting

	Leergang Palliatieve Zorg voor Verpleegkundig Specialisten & Physician Assistants Lesdag 8; dinsdag 15 december 2026
09.15	Welkom & Registratie Dagcoördinator dag 8 Sabine op 't Hoog
09.30-9.45	Presentatie casuïstiek leerteam 5
09.45-11.15	Palliatieve sedatie: ins & outs Britt Suelmann, internist-oncoloog UMC Utrecht
11.15-12.45	Cultuur sensitieve zorg Jolanda van der Velden, huisarts Breda
12.45-13.30	Lunch
13.30-15.00	Psychisch domein Annet van der Velde, GZ-psycholoog Oosterlengte
15.00-16.15	BSTED Eva Bolt, huisarts huisartsenpraktijk Franke Weesp
16.15	Afsluiting

	Leergang Palliatieve Zorg voor Verpleegkundig Specialisten & Physician Assistants Lesdag 9; Dinsdag 19 januari 2027
09.15	Welkom & Registratie Dagcoördinator dag 9 Ciska Zerstegen
09.30-9.45	Presentatie casuïstiek leerteam 6
09.45-11.15	PG8 Kwetsbare oudere patiënt Dr. Pauline de Graeff, internist ouderen geneeskunde UMC Groningen
11.15-12.00	Polyfarmacie Dr. Pauline de Graeff, internist ouderen geneeskunde UMC Groningen
12.00-13.00	SM6 Delier Mary-Joanne Verhoef, specialist ouderengeneeskunde Topaz Nolenshaghe Den Haag en gerontoloog
13.00-13.45	Lunch
13.45-15.45	Omringd door idioten: leidinggeven aan je eigen ontwikkeling Trainer Marcel Suderee Toelichting Het belangrijkste instrument dat je hebt om je werk als VS /PA vorm te geven dat ben jezelf. Of je de juiste competenties bezit en ontwikkeld hangt in belangrijke mate af van je persoonlijkheid; de manier waarop je naar de wereld kijkt en vooral je overtuigingen. We gaan vanuit dit referentiekader Carl Gustav Jung, David Kolb en Stephen Covey met elkaar verbinden.
15.45-16.00	Fotomoment + certificaat
16.00	Afsluiting